

Schafarzik Ferenc emléktáblájának leleplezése

dr. Alföldi László

Tisztelt Ünneplő Közönség!

Néhány méterre tőlünk a Gellért hegy szikláinak magasodnak, mellettünk a Duna, majd a pesti síkság alatt 1000 méteres mélységben fekszenek a Gellért-hegyet alkotó kőzetek. Itt a hegység és a síkság találkozásánál emlékezünk dr. SCHAFARZIK Ferencre a Műszaki Egyetem Ásvány-Földtani Tanszékének professzorára a Magyarhoni Földtani Társulat egykori elnökére, a tudós geológusra, Budapest földjének és vizeinek úttörő kutatójára.

Egyike volt a századforduló nagy egyéniségeinek, korának egyik legnagyobb sokoldalú kiválósága aki az ásvány és földtan terjedelmes tudományának mindegyikében nagy volt.

Munkássága az Al-Duna Kazán szorosának geológiai vizsgálatára, Svédország, Norvégia, Olaszország kőbányáinak, Görögország egyes vidékeinek, a Korintosi csatorna földtani körülményeinek vizsgálatára alapozva jut el a hazai és nem utolsósorban Budapest földjének vizsgálatához. 1898-ban szakértő javaslatot készít a Rácfürdői gyógyforrások védőterületének megállapítása ügyében. Ettől kezdve évek hosszú során át tanulmányozta a budapesti melegforrásokat. Eredményei bőségesen gazdagították erről való ismereteinket.

Foglalkozott a margit-szigeti melegvizekkel, értekezése jelent meg a Szent Gellérthegy geológiai viszonyairól, a Gellérthegy tövében a Duna medrében fakadó szökevény forrásokról. Visszapillantás a Budai hévforrások fejlődéstörténetére, majd Budapest székesfőváros ásványvizeinek geológiai jellemzése címmel foglalta össze a fő vonásaiban még ma is helytálló ismereteket, és külön cikkben foglalkozott a budapesti ásványkincs gazdaságosabb kihasználásával.

Hévízeink, ásványvizeink vizsgálata mellett foglalkozott a főváros talajvizeivel, a Duna paleohidrográfiájával, de nem mulasztotta el a csatornázással kapcsolatos sok kilométeres feltárások leírását sem, mint ahogy a Budapest harmadik fő gyűjtőcsatornájának földtani szelvénye című cikke jelzi. A főváros területéről 1 : 5000, Budapest, Szentendre környékéről 1 : 75000 léptékű földtani térképet készített.

Ma is fontos forrásmunka a Magyar Korona országai területén levő kőbányák részletes ismertetése című könyve.

Egyesítette magában a tudós és az oktató összes kiválóságait amit a geológiai kirándulás Budapest környékén című VENDL Aladárral közösen alkotott könyve fémjelez. Ismeretterjesztő oktató és tudományos alaposítással összeállított forrásmunka ez a könyv és mint ilyen egyedülálló a magyar földtani oktatás történetében. Eredményeit nemcsak cikkei, hanem tanítványainak, munkatársainak életútja is jelzi. Dr. VENDL Aladár, SCHRÉTER Zoltán, TELEGI ROTH

Károly, KOCH Nándor, VIGH Gyula, KULCSÁR Kálmán, TOKODI László, RAKUSZ Gyula mind megannyi nagysága volt a század eleji, vagy éppen közel-múlt geológiájának.

A tudomány művelése, az ifjúság oktatása, könyvek írása mellett volt ideje arra, hogy vezető szerepet játsszon a Magyarhoni Földtani Társulat életében.

Munkálkodása során kitörölhetetlen nyomot hagyott a magyar geológiai, és az egyetemi oktatás, a vízkutatás történetében és őt tekintjük a magyar műszaki földtan megteremtőjének. S hogy emléket a feledés homályától védjük, és emlékeztessünk rá mindenkit, aki erre jár, ezért emléktáblával jelöltük nevét, kedves kutatási területének neves pontján, közel a Műszaki Egyetemhez, a Gellérthegy tövében, a Rácfürdőtől nem messze, a Duna partján, a szökevényforrások szomszédságában itt a Rudasfürdőben.